

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknel minden garmond szó
4 fill., vastagabl. betűkkel 8 fill.

Nyitlterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perenyi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó ut/a
2 fill. Petit betűnel nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknel ár-
kedvezmény.

Az új magisztrátus.

— szept. 18.

Sátoralja-ujhely városának új előljárósága van. Nem annyira személyileg, mint mandátumában. Mert személyi változás alig történt, maradtak a régiek.

A képviselő testület előlegezte az új tanácsnak azt a bizalmat, mely polgárra nézve a legbecsebb lehet. Oda állította őket e vármegye székvárosának élére, kezükbe tette le az intézkedés jogát, kezükbe adta ugyszólván e város polgárságának sorsa felett való uralmat; természetesen abban a reményben és meggyőződésben, hogy ezt a megtisztelő bizalmat nem pazarolja érdemtelenségre s a hivatalos hatalmat nem bizza méltatlankra.

Üdvözljük városunk ujonnan választott tanácsát, élén a polgármesterrel; s amidőn itt, a nagy nyilvánosság előtt mondjuk el üdvözetünket, egyben kifejtjük: mi az, amit mi a tanácstól elvárunk, mi az, amit mi a jó tisztviselőtől első sorban megkívánunk, hogy az általunk előlegezett bizalom értékes legyen a közző, a mi városunk polgárságának erkölcsi és anyagi előhaladása érdekében.

Mi, amint köztudomásu, városunk tanácsának eddigi hivatalos működését mindenkor éber figyetemmel kísértük. Érdemeit méltányoltuk és méltattuk, hibáit szóvá tettük. Megjelöltük időközönként azt a utat, melynek követését a közző érdekében hasznosnak és szükségesnek láttuk.

Felszólalásaink, utmutatásaink, elismerjük, hogy sokszor hatottak a tanácsra és sok hasznos közérdekű jó intézkedéseknek lettek forrásaivá. Ennek csak örvendtünk; de viszont ha jó akaratú szavunk pusztában hangzott el: a megrovással sem készlekedtünk.

Most az eddig vezetett könyvet lezárjuk. A multat nem fesegetjük, a jövőre bizalmat előlegezünk. Új könyvet nyitunk s mi magunk óhajtjuk a legőszintebben, hogy ennek az új könyvnek minden lapjára csak dicséretet jegyezhesünk föl.

A sajtó a leghivatottabb ellenőr a köztisztviselő munkálkodásának megítélésében. rs tagadhatlan, hogy a legjobb ellenőr is, mert ennek szava nem

fullad be az akták tömegébe és nem kerül irattárba, hanem ezereknél találva viszhangra, ezeket irányít s így alkotja meg azt a nagy, hatalmas közvéleményt, melynek szava elől azután nem lehet elzárkózni s amelylyel számolni kell annak, aki számadásra felhivatott.

Személyeskedésnek lapunk hasábjai soha sem állottak nyitva. Éppen ez a vezérelvünk tette lehetővé: hogy szavunk komoly szó volt mindig s elérte a kívánt eredményt mindenhol, ha csak a tulságos roszakarat egyáltalán nem akarta azt meghallani.

Ez a sajtó most őszinte szóval, pártatlanul, igazságszeretettől vezéreltetve, Isten hozottat mond az új tanácsnak.

Támogatásunk, legszivesebb közreműködésünk vele lesz a mi városunk vezér férfaiival, ha tapasztalni fogjuk, hogy méltó letéményesei ök a polgárság bizalmának s hivatali működésükben egyedül a közzőra való törekvés irányítja minden cselekedetüket.

Egy ilyen város élén álhatni mint Sátoralja-ujhely, mindenesetre megtiszteltetést, nagyfoku bizalmat jelent. A polgármester kezében nagy hatalom összpontosul, az ő egyénisége mérvadó a város egész közigazgatásában. Lelkiismeretes, becsületes kezű, szorgalmas tisztviselő az alárendeltjeit önpéldájával vezeti a helyes uton s teszi valódi áldássá arra a polgárságra, amelynek színe előtt ő tegnap megesküdött, hogy legjobb tehetsége szerint, teljes erejét s minden tudását polgártársai javának szenteli.

Jól tudjuk, hogy Székely Elek polgármesterben úgy a tudományos készség, mint a munkaszeretet egyesül arra, hogy magasatosan szép feladatának minden irányban megtudjon felelni. Elismerjük, hogy az ő helyzete nehéz, hogy minden oldalról jövő irányzattal, sokféle igényvel, érdekekkel kell számotvetnie egyegy nagyobb értékű intézkedésénél. De épen azért, az ő egyéniségében a vezetős szerepre hivatott tényezőt látunk, meg tudjuk becsülni munkásságát s legnagyobb örömünk az lesz, ha a mi polgármesterünkkel mások előtt is eldicselkedhetünk s ha működése ellen soha kifogást nem kell emelnünk. Bizunk, hogy a hozzá hasonló, úgy tudományos

képzettség, mint szorgalom tekintetében kifogástalan, fiatal tisztviselő gárda működése olyan lesz, amely jutalmul fog szolgálni a város polgárságának azért a megtisztelő bizalmáért, melylyel önsorsának intézését ma az ő kezeikbe letette.

Nagy felelősség nyugszik a jó tisztviselő vállain, sokat kíván tőle a közzőség. De nagy és nehéz feladatát megoldja könnyedén, ha szeretettel hivatása iránt, szorgalommal kötelessége iránt előzékenységgel a jogkereső közzőség iránt, tehetségét egyesíti s így mindig eltalálja az utat, mely a szivekhez vezet. A hatóságot a nagyközzőségnek nem félni, hanem szeretnie kell s hogy ez így lehessen, abban maguk a hatóság emberei a legfőbb faktorok. Az olyan hatóságnak, mely működését a polgárok szeretetére és bizalmára alapítja, csak lényei nehézségekkel sem kell küzdenie mint annak, amely iránt ellenszenv, elhidegülés nyilatkozik meg.

Midőn ujból szívélyes Isten hozottat mondunk városunk új tiszt karának: kívánjuk, hogy az elmondottakat megfigyelve ériék el azt, ami hiszük, hogy nekik is legfőbb céljuk: e város felvirágzását, nagygyá fejlődését, mert ezeknek a nyomán érik el aztán legszebb jutalmukat, polgártársaik nagybecsülését.

Isten áldása legyen Sátoralja-ujhely városán s annak új előljáróságán!

A városi választások.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoralja-ujhely, 1905. szept. 18.

Künn az utcán ősz az idő. Bennt a városi tanácssteremben hol besüt a nap, hol elborulva sötét reflexet vet a zöld asztalokra . . .

A Korona utca képe élénk és mozgalmas. Hol egyenkint, hol csoportokban vonulnak a képviselőtestületi tagok az ülésre, melyen a város előljáróságának új választása végbe megy.

Szokatlanabb mozgalmasság azonban nincs. Széles körben tudják, hogy nem várható nagy meglepetések. Mindenki előtt tisztán áll, hogy mikép alakul ki a választások alatt az új magisztrátus képe. Nincs semmi különösebb izgalom. De fent a tanácssteremben azért élénk az élet. A választás alá kerülő tisztviselők fekete ruhája ünnepies tónust ad a nagyteremnek.

Dókus Gyula alispán fekete disz magyarban az első között érkezik meg kocsiján. Aztán jönnek a képviselőtestület tagjai s 3/4 óraker már szorongásig megtelik a tanácssterem.

A pályázók, akiknek ellenjelöltjeik vannak, elfogják a szavazókat és kapacitálni igyekeznek. Hihetetlen gyorsasággal és zagyva össze-visszaságban különféle szavazó cédulákkal tellik meg a tagok zsebe.

Sokan találomra huznak ki zsebükből a szavazócédula tömkelegből egyet-egyét, melylyel leszavaznak. Így esik meg, hogy az alárendörkapitányi állásra a candidáltakon kívül Bánóczy Kálmán, Gáthy Géza sőt Kleimann Simon is kaptak szavazatot.

A szavazásnál minden nyugodtan, rendben folyik. A szavazatszedő küldöttség elnöke: Hornyay Béla körül ott csoportosulnak a bizalmi férfiak Izsépy István, Fried Lajos dr., Rosenthal Sándor dr., Móró Dániel s a szavazatszedő küldöttség két tagja Fuchs Jenő és Hericz Sándor. Mellettük s körülöttük a szavazó képviselőtestületi tagok.

De ez már csak a finale. Az első tisztviselők már megválasztottanak vannak kijelentve s Székely Elek a régi és egyben az új polgármester már le is tette az esküt. Már végig is parolázott a gratulálókkal.

Bánóczy Kálmán, Hell Jenő, Bogyay Béla is meg vannak már választva, sőt Gáthy Géza is. Valkovszky Elek mint új pénztárnok s Arnóthfalvy Emil mint új ellenőr fogadják az üdvözeteket.

Csak Kellner Sámuel s Móró Gyula között folyik a küzdelem.

S mikor Hornyay elnök összeolvassa a szavazatokat átfut a termen a választás első és egyben utolsó meglepetésszerű izgalma: Kellner Sámuel három szótöbbséggel alkapitánya lett a városnak.

A többi már sablonos. Dél még jó messze van s már az egész város tudja, hogy mint alakult ki az új előljáróság.

Kezdődik tehát az új munka s megnyílik egy új s reméljük biztatóbb jövő képe.

Folyó hó 18-án d. e. 9 óraker tartotta meg Sátoralja-ujhely város képviselőtestülete a városi előljáróságot megalakító gyűlést.

A népes ülést Dókus Gyula alispán pontban 9 óraker nyitotta meg. A zöld asztalok körül ott voltak városunk képviselőtestületének tagjai közül Ambrózy Nándor, Alexander Vilmos, Armágyi János, Alexander Manó, dr. Buza Barna, idb. Bánóczy Kálmán, Dókus Ernő, Dókus Gyula, Dókus László, Ehlert Gyula, Erény,

FÉNYKÉPÉSZETI

CZIKKEK ÉS ESZKÖZÖK

jutányosan beszerezhetők:

~ HRABÉCZY KÁLMÁN drogériájában Sátoralja-ujhely, Főtér. ~

Manó dr., Fejes István, Fried Lajos dr., Fleiszer Frigyes, Fuchs Jenő, Görgey Gyula, Gnädig Lipót, Haas Fülöp, Hornyay Béla dr., Horváth József, Hericz Sándor, Hönch Dezső, dr. Haas Bertalan, Halász József, Isépy István, dr. Kellner Soma, Kulits János, Klein Andor, dr. Kossuth János, Kötits László, Kincsesy Péter, Katinszky Geyza, dr. Kovaliczky Elek, Ligeti Ignátz, dr. Ligeti József, Löwy Adolf, idb. Mecner Gyula, Molnár István, Miklóssy István, Majoros Gyula, Mauks Endre, Markovits Miksa, Móré Dániel, dr. Nyomarkay Odón, Pekáry Gyula, Reichard Mór, dr. Reichard Salamon, dr. Rosenthal Sándor, dr. Roboz Bernát, Rein István, Rose József, Rosznáky Gyula, Schön Sándor, Szentgyörgyi Vilmos, Székely Imre, Staut József, dr. Schön Vilmos, dr. Szirmay István, dr. Szepessy Arnold, Páles Károly, Widder Gyula, Waller József, Zinner Henrik, Zinner Adolf s ezeken kívül a lejárt megbízású tisztviselők, valamint a pályázók kivétel nélkül.

Dókus Gyula elfoglalván az elnöki széket abban a meggyőződésben üdvözlő a szép számban megjelent képviselőtestületi tagokat, hogy függetlenül és minden befolyástól mentesen feleljen meg a közérdeket célzó kötelességüknek s ezen meggyőződését, valamint a biblia ama mondanását, hogy „mindenek szép rendben folyjanak” szem előtt tartva a gyűlést megnyitottak jelenti ki.

Azután az alispán választás vezetől Pataky Miklós városi főjegyzőt jelölve ki, részint az ő kinevezése, részint egyhangú választással megalakultak a bizottságok.

Bizalmi férfiak lettek Isépy István, dr. Rosenthal Sándor, dr. Fried Lajos és Móré Dániel.

A kijelölő bizottság tagjai lettek: Molnár István, dr. Buzs Barna, idb. Mecner Gyula és Katinszky Geyza.

A szavazatszedő küldöttség tagjai: dr. Hornyay Béla (elnök,) Fuchs Jenő és Hericz Sándor. Később dr. Hornyay Béla távozása után az alispán a szavazatszedő küldöttségbe Widder Gyulát küldte ki.

A kijelölő bizottság visszavonulván elnöklő alispán a város polgármesterének az egyedül pályázó Székely Eleket jelentette ki, ki az esküt nyomban letette.

Azután Dókus Gyula alispán azon reményben üdvözölte Székely Eleket, mint ujonnan megválasztott polgármestert, hogy a közérdeket és a város érdekeit hűen, kötelessége tudatában fogja szolgálni.

Székely Elek az alispán szavaira meghatottan válaszolt s miután megköszönte a személye iránt már másodízben megnyilvánult bizalmat, ígéretet tett, hogy tehetségéhez képest minden erejével azon lesz, hogy kötelességének hűen feleljen meg.

Kijelöltettek s más pályázó nem lévén: egyhangulag lettek megválasztva ezután:

Közigazgatási tanácsossá: Bogyay Béla, gazdasági tanácsossá: Hell Jenő, főügyész: Kis Odón, árvaszéki ülnökké: dr. Bánózy Kálmán, pénztárnokká: Valkovszky Elek, ellenőré: Arnóthfalvy Emil, számvevővé: Szőlősy Sándor, alorvossá: dr. Stern Armin, állatorvossá: Borecsik Gyula, közgyámmá: Mitrik Mihály.

A két közigazgatási gyakornoki állásra a három pályázó Gáthy Géza, Simsa Odón és Kolozs Elemér közül felkiáltással Gáthy Géza és Simsa Odón választottak meg közigazgatási gyakornokokká. A számgyakornoki állást felkiáltással Pataky Gézával töltötték be.

A rendőrkapitányi állásra három pályázó lévén — Jurcsó Ágoston, Kellner Sámuel és Móré Gyula — elnöklő alispán szavazást rendelt el.

A szavazás során a leadott 116 szavazatból kapott:

Kellner Sámuel 51
Móré Gyula 48
Jurcsó Ágoston 14 szavazatot s így Kellner Sámuel választott meg a város rendőrkapitányává.

A rendőrbiztosi állást Jurcsó Ágostonnal töltötték be. I. osztályú irnoki állásra a pályázók közül Kleinman Simont választották meg.

Az ujonnan megválasztott tisztviselők eskütele után a gyűlés véget ért.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Uj községi orvos. Dr. Molnár Hugó gyakorló orvost Sárospatak nagyközség egyhangulag községi orvosává választotta meg.

(Anyakönyvi kinevezések. A m. kir. belügyminiszterium ügyvezetője Marton Elek jegyzőgyakornokot a nagyazari, Werner Miklós jegyzőgyakornokot pedig a léczei anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

(Anyakönyvi felmentés. A belügyminiszteri ügyvezető Lagner Sándort az alsógyertyáni, Gaál Ignácot a radi anyakönyvi kerületben viselt anyakönyvvezető helyettesi tisztségüktől felmentette.

(A kerületi parancsnokság köszönete. A m. kir. kassai III. honvéd kerületi parancsnokság a következő átiratot intézte Dókus Gyulához, mint Zemplényvármegye alispánjához:

„Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a folyó évi őszi fegyvergyakorlatok alkalmával egy a politikai hatóságok, mint a lakosság által a honvédesapatok iránt minden alkalommal tanúsított jó indulatért és szíves támogatásért hálás köszönetemet fejezzem ki.

Felkérem a tekintetes címet, hogy ezt az alárendelt főszolgabírói hivatalokkal és községi előjáróságokkal tudatni sziveskedjék.”

Hoffman tábornok.

HIREK.

— Eljegyzés. Rácz Sándor a helybeli izr. anyajitközség tanítója, f. hó 17-én jegyezte el Gombos Margit okl. óvónőt, Knopfler Sándor nyug. tanító és lapunk munkatársának művelt leányát.

— Népesek a kaszárnyák. A honvéd egyenruha ismét feltűnik az utcákon, amelyeket benépesített a hazatért hadi serege. A nagy gyakorlatok fáradaimából vígan visszatért katonák közül azok, akiknek az idej lefűvés meghozta a kaszárnyaélettel való szabadulás óráját is. Régen vártak erre az öreg bakák, de az önkéntesek is, akikre most már csak a tiszt vizsga drukkja vár, aztán ők is visszatérhetnek a „civil” életbe. Hangos a kaszárnya és mozgalmas a környéke. A sok ablakból kiszól a vig magyar nóte, az öreg baka a cókmozgást pakkolgatja, az önkéntes pedig megkezdi a magolást a hosszú kard érdekében. A kaszárnyában pedig megkezdődik a bucsuzkodás a bajtársaktól, a jó cimboráktól, no meg a zupától, ami közben azonban már nem igen lágyul el a baka szíve.

— Esküvő. Dr. Molnár Dezső ügyvéd f. hó 26-án esküszik örök hűséget a budapesti unitárius templomban Beck Vilmos erdőbényei birtokos és kőbányatulajdonos leányának Erzsikének.

— Kérélem. A hűvösebb idő beálltával felkérem Sátoraljujhely és vidéke tisztelt közönségét, hogy a munkácsi m. kir. állami gyermekmenedékhely kötelekébe tartozó s városunkban elhelyezett, hatóságilag

elhagyatottnak nyilvánított 35 gyermek felrubázására elhasznált vagy elrongyolódott gyermekfehérneműt, felsőruhát és lábbelit 1—12 éves gyermekek részére Kazinczy-utcai lakásokra küldeni kegyeskedjenek. — Ugyanerre a célra pénzbeli adományokat köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz: Hönch Dezsőné, a sátoraljujhelyi telepbizottság elnöke.

— A renitens tüzoltó-egylet. Sárospatakról írja tudósítónk, hogy Bernáth Béla szolgabíró két ízben hívta már fel az 1873-ik évi 1394. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében a sárospataki önkéntes tüzoltó egyletet, mely Sárospatak város tűzrendészeti ellátását szabályrendeletileg elvállalta, hogy szini előadások alkalmával tüzoltókat rendeljen ki. A tüzoltó egylet azonban az ismételt felszólításnak sem tett eleget s így — mint tudósítónk írja — a szolgabíró a renitens egyletet feljelentette felsőbb hatóságának.

— Az ellenőrzési és népfelkeltői szemlék elmaradnak. A honvédelemügyi m. kir. miniszter 1905. évi aug. 30-án 7682. sz. a. kelt körrendelete alapján a közös hadsereg, továbbá a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységénél az ez évi ellenőrzési szemlék és a népfelkeltői időszakok jelentkezései megtartatni nem fognak.

— Állatfelhajtásos vásár. A legközelebbi havi állatfelhajtásos vásár október hó 3-án fog Sátoraljujhelyben megtartatni.

— Uj ipar a felvidéken. Egy felvidéki hetilapban olvassuk a következő hírt: Kazy József pénzügyi miniszteriumi számtanácsos abból a célból, hogy több szeszgyárnak alkalmas helyet jelöljön ki, tanulmányozta a felvidéket. Tanulmányának az eredménye, hogy már tíz olyan helyet szemelt ki, ahol az állam gőzerőre berendezett szeszgyárat fog létesíteni. Ha a szeszgyárak bevalnak, akkor az állam még néhány nyugalom szaporítani a már föllállítottak számát. Nem tudjuk, mennyiben tart igényt ez a hír a komolyságra, de ha igen, akkor igen szomorú eredménye volna ez a felvidéki nép segélyezésére irányult törekvésnek, melynek egyik főfeladata éppen az volna, hogy a szeszgyár termékeit más iparágak fejlesztésével minden áron leszállítsa. A felvidéki nép közt virágzó alkoholizmust az új iparág csökkenti nem fogja. — Az alkoholelles kongresszuson jó lesz erre is ügyet vetni, hogy az állami segítő akcióba helyes-e a szeszgyár fejlesztését bevonni.

— Utonállók garázdálkodása. Kálman Nándor szerelmesi rk. plébános vasárnap este Peticsről hazafelé igyekezett. A mint az első vasúti sorompó elé ért, négy utonálló a bozótól előugrott s megragadta a lovak gyeplőszarát és ki tudja minő büntetést méltatott volna, ha a bátor lelkész érellyes fellépésével vissza nem riasztja őket. Ekkor a kocsis a lovak közé csapott s ilyen módon megszabadult az utonállóktól. A betyárok már több helyen követtek el vakmerő támadásokat és a vidéket állandóan rettegésben tartják. A csendőrség éjjelnappal nyomozza az ujkori Sobri Jós-kát és hihetőleg mielőbb kézrekeríti őket.

— Betörés egy templomba. A nyiregházi rendőrségtől távirati értesítés érkezett a miskolci rendőrséghez, melyben jelentik, hogy szeptember 17-én hajnalban az ottani izraelita templomot ismeretlen tettesek feltörték és onnan különféle ezüst tárgyakat, templomi felszereléseket, pénzes perszelyt stb. mintegy 2000 korona értékben elvittek. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— Nagymihály—Ungvár. Évek óta új és új tervek merülnek a Nagy-

mihály és Ungvár közötti forgalom létesítésére. Oly szerencsétlen kezében van azonban mindig az ügy, hogy dülöre sohasem vihető. Ezelőtt Bernáth Dezső a nagykaposi kerület egykori képviselője volt a Nagymihály—Szobránc—Ungvári vasut uttörője, de úgy látszik, terve nem volt kivihető és dugába dőlt. Legutóbb Kober Simon budapesti vállalkozó Bánóc—Málca—Vaján—Kaposon át akarta az Ungvárra terjedő vasutat kiépíteni, azonban váratlan halála e tervtől is elterelte a közfigyelmet. Most ismét Nagymihály—Szobránc—Ungvár dominál, amennyiben motorüzemű helyi érdekű vasut létesítése célozzatik.

— Elkobzott élelmi cikkek. A rendőrség a mai heti vásáron élvezhetetlen élelmi cikkeket kobzott el egyes elárusítóktól. Az elkobzott holmik között többnyire gyümölcs volt, melyet megsemmisítettek, az elárusítókat pedig megbüntetik. Itt említjük meg, hogy a rendőrkapitány a városi orvossal minden heti vásáron szigorú vizsgálat alá vonja az elárusítókat valamennyi élelmi cikkeit.

— A kir. tanfelügyelőség 3 szobából álló helyiséget keres a hivatal elhelyezésére f. évi november 1-től. Szíves ajánlatok lapunk szerkesztőségénél vagy a kir. tanfelügyelői hivatalnál adandók be.

— Elveszett. Folyó hó 18-án elveszett egy ezüst remontoir zsebóra, rajta lánc helyett egy borszif volt, melyről egy email kerek női fénykép csüngött. A becsületes megtalálónak 5 koronát ad a károsult.

TANÜGY.

Idősb Berecz Károly.

Lapunk egyik legrégebbi munkatársa: Berecz Károly alsóberecki közs. tanító 1905. szept. 1-jével nyugalomba lépett. A tanügy e derék munkásának életéből közöljük a következőket:

Berecz Károly született Ibrányban, Szabolcsvármegyében, 1855. évi szeptember hó 3-án. Elemi iskoláit ugyanott végezte. Egyszerű, polgári ref. vallású szülők családjában mintaszerű gyermeknevelésben részesült, hol a 4 testvérgyermek helyes foglalkoztatás mellett este és reggel felváltva az atya és anyja vezetése mellett karban imádkozott.

Középiskolai tanulmányait 1867. évben a sárospataki ev. ref. főiskolában kezdte s négy osztály elvégzése után az ugyanottani állami tanítóképzőbe lépett. Az 1873/4. tanévben a második évfolyamot kitűnő általános osztályzattal végezvén, Ricsén az ev. ref. segédtanítói állomáson kötötte ki élte hajóját. Evi 40 forint bérért a nemzeti népnevelés szolgálatába szegődött. Sorsa rettentest volt. A legszükségesebbeket kellett nélkülöznie. Humora és ügyeskedése azonban soha nem hagyta el. Láttá, hogy principálisának a felesége nagy hatalmi állást foglal el a helyi tanügy vitelében: azért ennek gráciáját igyekezett megnyerni. Ha öngyámsága fejni ment, utána kíséretképen a „segély” ur sétált és a szópós borjunak anyja alá bocsátása s a tejeleeresztés után anyja alóli elhuzását, jászolhoz kötését programjába vette s foganatosította az elválasztásig. „Aznapástól itce tej járt s kapott egész zsemle”, énekli Arany a „Tudós macskájá”-ban s ez az aranymondás a segédtanítón teljesedett be.

Ricsén, közel 100 tankötelessel egy év alatt a viszonyokhoz mérten feltűnő sikert érven el, Arvai József akkori kir. tanácsos, tanfelügyelő a még növendéktanítónak kivételesen a perbenyiki községi iskolába segédtanítóul megválasztását hallgatagon tudomásul vette s már egy év múlva

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Schneidig egyenruhák jutányosan készíttetnek

WALD JAKAB

egyenruházati intézetében

KASSA, Főutca 6. szám.

Négy kiállításon kitüntetett elsőrendű szabász.

a perbenyiki tanfelügyelői iskola látogatása után hivatalból tett fölterjesztésére Trefort vall. és közoktatási miniszter osztályvizsgálat elengedése mellett tankezesítő vizsgára utasította, melyet Berecz Károly a sárospataki áll. tanítóképzőben 1876. évben letett, ugyanakkor az id. Mezőner Gyula volt kormánybiztos és országgyűlési képviselő vezetésével Sátoraljaújhelyben szervezett tanfolyamon tornatanítói oklevelet nyert.

1876. évi szeptember hó 3-án választott meg az alsó- és felső-berecki áll. s. községi iskolához rendes tanítóvá. Itt töltött 29 éves tanítói pályáját a vármegye ismeri.

Berecz Károly a küzdelemből mindenkor kivette részét. Míg fiatalabb volt, rajongással élt tanítói hivatásának, legboldogabb otthona a tanterem volt. De majd nővének népes családja, az idő redőket vont az örökké vidám homlokra. Csüggedni azonban nem volt szabad, mert az isteni gondviselés neje szül. Hegyváry Máriában egy mintaszerű tanítófeleséget adott melléje. Vasszorgalommal, kitartással ma elérték, hogy Károly fiók Vámosujfalun, Ottó fiók Győrös-kén állami tanítók, Vilma leánya Botta Gyula kistoronyai tanító neje s Antal nevű legfiatalabb sarja pedig Sárospatakon ez évben gimnáziumi érettségét tett.

Közéleti munkássága 30 éven keresztül a következőkben körvonalazható:

A költészethez való hajlama 14 éves korában a 2-ik gimnáziumi osztályban kezdett jelentkezni, ahol tanulmányai és az akadémiák „Krumplifőzés” e. ódájáért megtapsolták; de a „Konviktusi élet” e. verseért az iskolai előjáróság által félreértetvén; a jótéteménytől megfosztott. De már a sárospataki áll. tanítóképződe 25 éves jubileumára irt s általa elszavalt „Uj hódítók” e. ódájáért Sárospatak messze vidékének előkelősége Kun Bertalan ev. ref. püspök és a miniszteri meghatalmazott megéljenzették és megtapsolták. — A zemplénavarmegyei hírlapok és folyóiratok nagy részének szívesen olvasott munkatársa volt; tagja a sárospataki irodalmi körnek, irt egyházi énekeket s bíralt népiskolai tankönyveket. Gróf Mailáth József, a nagy nemzetnevelő buzdítására megírta a „Bodrogközi Rigólatka Kalács” e. munkáját a kivándorlás enyhítésére, melyből gr. Mailáth Józsefné szül. Szécsényi Mária grófné Darányi Ignác volt földmivelésügyi miniszter pártfogásával, az ország legtavolabbi vidékéről is történt megrendelések folytán rövid idő alatt 600 példány fogyott el. E műben a kivándorlás enyhítése a cél; azonban szerzőnek a bodrogközi népjellem, nyelv és szokások kutatásából nyert momentumok is vannak. Hátralévő nyugalomában Berecz Károly, ha Isten egészségének kedvez, e téren kíván munkálkodni.

Szenvedelmes régész volt már ifjabb korától, e téren az „Adalékok Zemplénavarm. történetéhez” e. folyóirat közölte mindig aktuális közleményeit.

A szociálizmus idején kifejtett önfeláldozó munkásságáért a Zemplénavarmegyei Tanítóegyesület elnöke, Hodossy Béla, meleghangu levélben üdvözölte; Molnár István főispán és Dókus Gyula es. és kir. kamarás alispán fölterjesztésére Darányi Ignác akkori földmivelésügyi miniszter „A munkásnép érdekében kifejtett hasznos tevékenységeért” 200 kor. áll. jutalommal s elismerő levéllel jutalmazta.

Vidámság, boldog derű kisérje a derék tanfűt a nyugalom napjaiban, melyeknek számát a Gondviselés igen sok ezerre sokasítsa, hogy dolgozhassék Berecz Károly tovább

is az ő jeles tollával mindnyájunk örömére.

== **Tanítói választás.** A tokaji állami kosárfonó iskola tantestületét a felügyelő bizottság a napokban újból választotta: Igazgató lett: Dénes Gyula; a reálismeretek tanítója: Horváth János ref. lelkész és rajztanító: Gönczi Bertalan állami elemi iskolai igazgató tanító.

== **Athelyezés.** Mihályovszki Péter sajkásgyörkei állami tanítót a vall. és közokt. miniszter a mocsári, ujonan szervezett állami népiskola-hoz helyezte át.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Kereskedelem.

Lapunk egyik előző számában a kassai kereskedelmi és iparkamara által a szülőkhöz intézett azon felhívást ismertettük, melyben a kamara elnöksége a *legjobb gyermekeket* kéri a kereskedői pályára küldeni, hogy ne bukott vagy tehetségtelen diákokból, de értelmes, szorgalmas ifjakból álljon majd hazánk jövő kereskedő világa.

Ugyanez alkalommal a kerületbeli összes kereskedő társulatokhoz is körlevelet intézett a kamara elnöksége s egyszersmind a kereskedelemügyi minisztert is felkérte ez ügy meleg felkarolására.

A kereskedő társulatokhoz intézett körlevelet kivonatolva itt közöljük:

A mindennapi élet figyelmes szemlélője és a kereskedelmi életünk fejlődése iránt érdeklődő szakember mély sajnálattal észleli és tapasztalja, hogy a hazai kereskedői osztály nem csak részben értelmi és műveltségi színvonalánál mindinkább süllyed és hogy hazánk kereskedelmi osztályának jelentékeny része nem bír oly előképzettséggel, nem szerzett tanonc- és segédéveiben oly elméleti és gyakorlati ismereteket, hogy a létért vívandó harcban megállhasson és hogy azon osztálynak, melynek tagjává lett, diszjé válik.

Ha a vidék kisebb és nagyobb kereskedelmi emporiumait beutazzuk és az ottani üzleti viszonyokat tanulmányozzuk, szomorodott szívvel tapasztaljuk, hogy a régi kereskedő cégek, a régi nevek, a kereskedelem patriciusi alakjai, a régi képzettség, az üzlet és a pálya iránti meleg érdeklődés mindinkább eltűnnek és hogy a kapzsiság, a legutóbb önzéssel párosult lelkiismeretlenség kezd majdnem általános kereskedelmi erkölcsessé válni. A kereskedelmi pályán nagy számban oly emberek mozognak, kik alacsony értelmi színvonalon állanak, kiknek sem általános, sem szakmüveltségük nincs, kiknek szíve hideg és lelke üres, kik sem lelkesedni, sem buzdulni, sem komolyan és tisztességesen munkálkodni nem tudnak.

Ha a nagy nemzeti bajnak okait kutatjuk, azon meggyőződésre jutunk, hogy ezen bajnak első forrása azon a köztudatba átvitt tévhit, hogy a kereskedelmi pályára bárki alkalmas, hogy ezen pályához előképzetség nem igényeltetik és hogy arra a leg-kelembb ismereteket is nélkülöző gyermekek léphet, ki más pályára abszolút alkalmatlan.

Ezen kamara azt tartja, hogy nem elég egy bajnak okait fűrkészni és a baj létezésé fölött fájdalom könnyeit hullatni, de kötelessége azon módokat és eszközöket megállapítani, melyek segítségével a baj orvosolható.

Miután a hazai kereskedelem

színvonala alábbzállásának egyik oka az, hogy a kereskedelmi tanonc-tól, tehát a kereskedelmi pálya noviciusától előképzetség nem követeltetik és törvényeink értelmében nem is követelhetők, azt kell kívánunk az államtól, hogy a hazai kereskedőség színé-javának minden kereskedelmi kongresszus alkalmával hangoztatott abbéli kívánságát teljesítse, miszerint törvénybe iktassa: hogy a magyar szent Korona államterületén, vagyis a magyar birodalomban a kereskedelmi pályára csak oly ifju léphessen, vagyis kereskedői tanoncnak csak oly ifju legyen szerződhetők, ki valamely középiskola négy alsó osztályát elvégezte, mert csak így fog a hazai kereskedelemnek megfelelő előképzettséggel bírni, az ismeretek elemeiben otthonos, a szélesebb látókörű fiatalok rendelkezésére állni.

Ezen kamara belátván és átérzvéen ezen orvoslási mód sürgős alkalmazásának szükségességét, indokolt fölterjesztésben újította meg a jóra való hazai kereskedők ezen jogos kívánságát a kormány és a törvényhozás előtt és egyidejűleg felkérte az összes hazai kereskedelmi- és iparkamarákat, hogy hasonszerű feliratokkal és fölterjesztésekkel járuljanak ezen két döntő fórum elé.

Ha a hazai kamarák ezen kívánsága az ipartörvény küszöbén álló revíziója alkalmával valósul, amint-hogy valószínű kell, ha a kamarák erélyvel, kitartással és hazafias lelkesedéssel fognak e követeléssel előállni, akkor megszűnik annak lehetősége, hogy a kereskedelem lelkiismeretlen elemei a műveletlen, tanulatlan néprétegekből ujonozzák a tanoncok ezreit és akkor nem lesz a lelkiismeretes kereskedő szülőnek oka arra, hogy fiát más pályára terelje, de elől annak lehetősége, gyakran szükségessége, hogy a kereskedő családjának értelmes és arra termelt ivadékaikat azon pályán nevelje, mely neki kenyeret és becsületet adott.

Miután azonban a mai politikai viszonyok között megközelítő biztossággal sem határozható meg az az időpont, melyben a törvényhozás és a kormány jogos kívánságunkat törvény alakjában teljesíti, kötelessége a kereskedelmi és iparkamarának, kötelessége a grémiumoknak, a becsületes, régi kereskedelmi tradíció őröknek és letéteményeseinek, kötelessége a modern alapon szervezett kereskedői társulatoknak és köröknek a talajt a hazai kereskedelem átalakítására és a nagy feladat elvégzésére hivatott magyar kereskedelem számára előkészíteni.

És, mert ez így van, mert tudjuk, hogy a magyar ember, legyen akár kereskedő, akár iparos, akár termelő, felismeri az élet követelményeit, megérti a kor intő szavát, őszinte, barátságos érzellemmel és szeretettel fordulunk az igen tisztelt kereskedői társulathoz azzal a kérelemmel, hasson oda hazafias lelkesedése melegével és a dicsőséges múlt tradíciójában gyökerező tekintélyének egész súlyával, hogy kiválóbb kereskedőink gyermekeiket a kereskedői pályára neveljék és azon megtartsák és birja rá tagjainak színé-javát, hogy a kereskedelmi alkalmazottakkal, a tanoncgerekekkel és a segédekkel szemben a kereskedő ősöknél tapasztalt szeretetteljes bánásmódot alkalmazzák és összes alkalmazottaikat családtagoknak, gyámgyermekeknek tekintvén, azoknak testi jólétéről, szellemi kiképzéséről, igazi szülői, lelkiismeretes gyámok módjára gondoskodjanak.

Mindzeknél fogva bizton reméljük, hogy az igen tisztelt társulat intő szavátunkat megérti, kérelmeinket teljesíti és teljes odaadással, hagyományos hűséggel és lelkesedéssel fog azon zászló alatt küzdeni, melyen e

büszke szavak állanak: a magyar kereskedelem újjászületése!

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a kereskedelmi kamara feliratára a következőkben válaszolt:

Erdeklődéssel fogadtam a kamara folyó évi augusztus hó 17-én 7248. sz. a. kelt fölterjesztését, melyben jelentést téve arról a társadalmi akcióról, melyet a kamara a hazai kereskedői osztály erkölcsi és szellemi színvonalának emelése, a pályaszereket felkeltése és az alkalmazottakkal való jó bánásmód érdekében megindított, ez akció érdekében támogatásomat kéri azoknak az intézkedéseknek kedvezményezése által, melyeket különösen a kereskedői tanuló ifjuság, tehát a jövő kereskedői nemzedék szellemi és gyakorlati kiképzésének biztosítása iránt az ipartörvény módosításánál tenni lehet.

Nagyon helyesen mutatott rá a kamara arra, hogy a pályaszereket ideálisabb célok nélkül, melyek áthatották kereskedelmünk múltját és alapjai voltak azoknak a tradícióknak, melyeken a kereskedői foglalkozás mai méreteiben felépült, ez iparág jövő fejlődésének és boldogulásának eszközei nehezen szerezhetők meg.

A tradícióknak élniök és fejlődniök kell a kereskedelemben és a kereskelemmel, hogy az az erkölcsi alap, mely nélkül népek, társadalmi osztályok és egyesek tartós boldogulása a legreálisabb foglalkozások mellett sem képzelhető el, továbbra is biztos támasza lehessen ezen évszázados multu társadalmi osztály gazdasági működésének és fejlődésének.

Ezért az a mozgalom, melyet a kamara jelentése szerint megindított a legteljesebb elismerésre és kétségkívül az érdekeltek támogatására tarthat számot és reméltem, hogy ezen az uton eredmények lesznek elérhetőek.

A magam részéről is szükségesnek tartom azonban, hogy a társadalmi tevékenység mellett az állam szintén közreműködjék iparunk és kereskedelmünk nagy érdekei megővése érdekében, miért is az ipartörvény revíziójánál a kamarának kereskedői tanulók felvételénél való előképzetség megállapítására irányuló indítványát a legkomolyabb megfontolás tárgyává szándékozom tenni.

A törvény módosításának nagy terjedelmű előmunkálatai egyébiránt befejeztettek és az azok utolsó részét, a külföldi ipari törvények gyűjteményes egybeállítását és feldolgozását magában foglaló munka néhány hét múlva már meg fog jelenni. Az ez uton folyamatba teendő és így a legközelebbi jövő feladatát képező kodifikációs munkálatoknál az érdekeltek közreműködésére is számítok, hogy ekként az alkotandó új ipartörvényben minden jogosult kívánság kielégíthető és minden szükséges reform megvalósítható legyen.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Szaporodnak a lopások. A sátoraljaújhelyi kir. törvényszék vizsgálóbírája Piszkor Anna saacsuri, Lakatos Péter telkibányai és Horvát Sándor homonnai lakosokat, valamennyit lopás, illetve betöréses lopás miatt előzetes letartóztatásba helyezte. — Kusnyir János komlóskai lakos halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt előzetes letartóztatásba helyeztetett.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Sz. A Bpest. A beküldött vers lapunkban már volt közölve. Megígért munkásságát örömmel vesszük. A naptár számára már elegendő kézirat áll a szerkesztőség rendelkezésére.

N. Helyben. Nem közölhető.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyejünk, hogy minden üveg alantól czéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár **BASEL (Svájcz.)**

Kereskedők és iparosok b. figyelmébe!

H I R D E T É S E K

a jövő 1906. évre szóló huszonharmadik évfolyamot elért

ZEMPLEN NAPTÁR

számára

felvételnek kiadóhivatalunkban, Főtér 9. sz.

10.936. sz. 1905.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári szent Mihály országos vásár

folyó évi szeptember hó 28-tól bezárólag október hó 2-áig fog megtartani. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember hó 28-tól esütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve. Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh és sertésvásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági, kereskedelmi- és iparvásár.

Temesvárott, 1905. évi augusztus hó 29-én.

A városi főkapitányságtól:
Bandl Rezső, főkapitány.

Magyar gazdasági ispán

kerestetik 1906. évi január 1-től leendő belépésre.

Czím megtudható a kiadóhivatalban.

Tanulóul

felvétetik egy jó házból való fiu Bánóczy Kálmán sütődéjében. Sátoraljaújhelyben.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

GŐZCÉPIÓ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FESZTÉTELEK MELLETT
GŐZKÉZELÉSEK IS KÖRTELTEK

AGRARIA

SLAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESZKAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPÁLLÁNYOK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RESZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPESZTÁLYÁNÁK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ „AGRARIA” HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

„FONTOS!”

ÁLTALÁNOSAN ELSŐMERVE!

AVESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
MAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK
TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGÉN GYÁRTMÁNYOKAT
ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE
MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEGYZÉKÜNK
MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNTOTT
DUMENTESEN NÜLDETIK!

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZÍM:
AGRARIA
BUDAPEST

NEVEGYEN
Cziri balmot
vagy
Haramóniumot,
míg
Reményi Mihály
műhangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely
ingyen és bérmentve küldetik
BUDAPESTRÓL, Király-utca 46|L. szám.

A párisi kiállításon
aranyéremmel kitün-
tetve.
Alapított 1886.
Kitűnően belőtt

vadászfegyverek biztos
önvédelmi **revolverek**
szabályozott és jól hordó szoba- és kerti fegy-
vereket (Floubert) jól és olcsón szállít:

FÖLDES L. puskaműves

Budapest, IV., Múzeum-körut 3.
Régi fegyverek ujjakkal kicsérletnek. — Javi-
tások olcsón. — Árjegyzék ingyen.

Csodás és biztos hatású arc tisztító és szépítőszerek,
melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedvelt-
ségnek örvendenek a

KRIEGER-féle

Akácia Crème 2 K.
Pouder 1 K.
Szappan 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert stb. Biztos, hogy nem
ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA-gyógyszertárban“ Budapest,
VIII., Kálvin-tér (Baross-utca sarok.)

Postai szétküldés naponta.